

Anvisningar till

Ansökan om bevis om specialistkompetens för
läkare med legitimation i enlighet med SOSFS 2015:8

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. Publikationen kan också tas fram i alternativt format på begäran. Frågor om alternativa format skickas till alternativaformat@socialstyrelsen.se

Innehåll

Allmänt.....	4
Socialstyrelsens handläggning	4
Specialiseringstjänstgöring.....	5
Tillgodoräknande av kompetens	5
Så fyller du i ansökan	7
ANSÖKAN om bevis om specialistkompetens.....	7
INTYG om uppnådd specialistkompetens.....	9
INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav – klinisk tjänstgöring under handledning.....	9
INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav – Auskultation	10
INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav – Kurs	10
INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav – Självständigt skriftligt arbete enligt vetenskapliga principer.....	10
INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav – Kvalitets- och utvecklingsarbete	11
INTYG om uppfyllda kompetenskrav för specialistläkare från tredjeland (bilaga 8a)	11
INTYG om uppfyllda kompetenskrav för specialistläkare från tredjeland – Uppnådd specialistkompetens (bilaga 8b)	12
Ansvariga personer enligt föreskriften	13
Frågor	14

Allmänt

Dessa anvisningar gäller bevis om specialistkompetens för sökande som fullgjort sin ST i Sverige. Detta material bör läsas parallellt med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2015:8) om läkarnas specialiseringstjänstgöring.

Ansökan skickas till: Socialstyrelsen

Avdelningen för regler och tillstånd
Behörighet 1
106 30 Stockholm

Observera att ansökan inte kan skickas in med e-post.

Ansökningsavgiften är 2300 kr och betalas in på bankgirokonto 790-3750. I meddelanderutan fyller du i personnummer (ÅÅÅMMDDXXXX) så att betalningen kan registreras. Specialistkompetensbeviset gäller från samma datum som Socialstyrelsen fattar beslut om att bevilja din ansökan. Socialstyrelsen kommer främst kontakta den sökande via e-post och telefon. Det är därför viktigt att du noggrant anger dina kontaktuppgifter i ansökningsblanketten.

Socialstyrelsens handläggning

Efter en första granskning av din ansökan kan Socialstyrelsen komma att begära kompletteringar av dig. I samband med att du får en begäran om komplettering får du också kontaktuppgifter till din utredare på Socialstyrelsen. Det är av stor vikt att du skickar in begärda kompletteringar till myndigheten senast det datum som har angivits. Om du av någon anledning inte kan det, måste du kontakta utredaren och begära att få svara senare. Finns det särskilda skäl kan du få förlängd svarstid.

Handläggningstiden för en komplett ansökan beräknas till en till tre månader. Du kan själv påverka handläggningstiden i viss utsträckning genom att se till att ansökan är komplett från början och genom att svara snabbt på eventuell begäran om komplettering.

När Socialstyrelsen har fått in alla uppgifter och medicinskt sakkunnig alternativt extern bedömare har inkommit med utlåtande utan att komplettering efterfrågas, görs en samlad bedömning av din ansökan och beslut fattas. Beslutet skickas med brevpost till den adress du angivit i ansökan. Efterfrågas komplettering ska begärd information alltid intygas av ansvarig person. Kompletteringar skickas till samma adress som du skickade ansökan till.

Specialiseringstjänstgöring

Den legitimerade läkare som vill uppnå specialistkompetens ska genomgå vidareutbildning genom tjänstgöring som läkare under handledning och genom deltagande i kompletterande utbildning (specialiseringstjänstgöring).

Är den sökande inte specialist sedan tidigare ska specialiseringstjänstgöringen motsvara heltid under minst fem år. Om specialiseringstjänstgöringen fullgörs på deltid, ska tjänstgöringstiden förlängas så att den sammanlagda tiden motsvarar heltid under minst fem år.

Socialstyrelsen tar inte ställning i frågor om upplägg av specialiserings-tjänstgöringen utan gör sin bedömning först när en komplett ansökan inkommit till myndigheten. Enligt SOSFS 2015:8 är det verksamhetschefen som ska ansvara för att ett individuellt utbildningsprogram i enlighet med målbeskrivningens krav tas fram, följs upp och vid behov revideras i samråd med studierektor, handledare och ST-läkaren.

Tillgodoräknande av kompetens

Den sökande som är specialist sedan tidigare kan tillgodoräkna sig utbildningsaktiviteter från tidigare ST vilket i praktiken kan korta ned den andra specialiseringstjänstgöringen. Det är i första hand upp till huvudansvarig handledare och verksamhetschef att i varje enskilt fall bedöma vad den enskilda ST-läkaren kan tillgodoräkna sig. Vid ansökan måste samtliga krav i den nya målbeskrivningen vara uppfyllda. Detta gäller även för den som har påbörjat en specialiseringstjänstgöring enligt äldre föreskrift men som vill ansöka om bevis om specialistkompetens enligt SOSFS 2015:8.

Från den 1 september 2016 gäller en ny bestämmelse för tillgodoräknande av ST. Den innebär att om du som läkare med specialistkompetens vill få specialistkompetens i ytterligare en bas-, gren- eller tilläggsspecialitet, finns nu ett maxtak för hur mycket av din tidigare specialiseringstjänstgöring du kan få tillgodoräkna dig. Konkret betyder det att ST nr 2, 3 eller 4 alltid blir minst 2,5 år. En förutsättning för att få tillgodoräkna sig tidigare genomförd ST är att samtliga kompetenskrav i målbeskrivningen är uppfyllda.

Om ST-läkaren inte har prövats utifrån 2015 års regelverk ska den huvudansvariga handledaren specificera vad den sökande kan tillgodoräkna sig från sin tidigare specialiseringstjänstgöring. Detta redovisar den huvudansvariga handledaren på Socialstyrelsens intyg för den utbildningsaktivitet som det gäller. Den huvudansvariga handledaren ska skriva på intyget och ange vilket eller vilka delmål i den nya målbeskrivningen som utbildningsaktiviteten avser. I och med detta överförs informationen i tidigare intyg till de intyg som hör till SOSFS 2015:8. De gamla intygen behöver inte skickas med ansökan.

Om ST-läkaren tidigare har bevis om specialistkompetens enligt 2015 års regelverk så behöver han eller hon inte redovisa delmålen från den gemensamma kunskapsbasen.

Delar av tjänstgöring från annat EES-land eller tredjeland kan tillgodoräknas i den svenska specialiseringstjänstgöringen förutsatt att ST-läkaren:

- har genomfört tjänstgöringen under handledning,
- har fått intyg om tjänstgöringen från en verksamhetschef eller motsvarande i tjänstgöringslandet,
- enligt en handledare i Sverige uppfyller kompetenskraven i delmålen i målbeskrivningen, och
- har genomfört tjänstgöringen efter att ha fått behörighet att utöva läkaryrket i tjänstgöringslandet

Utländsk tjänstgöring innefattar all tjänstgöring under handledning som genomförs i ett land utanför Sverige efter det datum då man fått behörighet att utöva läkaryrket i tjänstgöringslandet.

Den läkare som har ett bevis om specialistkompetens från tredjeland efter att ha fullgjort minst tre års specialiseringstjänstgöring och därefter har tjänstgjort som specialist i en sådan omfattning att den sammanlagda tjänstgöringstiden inom specialiteten eller tiden för specialiseringstjänstgöring utgör minst fem år ska få ett bevis om specialistkompetens i motsvarande specialitet i Sverige. Detta gäller dock endast om han eller hon

1. genomför minst ett års specialiseringstjänstgöring i Sverige efter att ha fått svensk legitimation, och
2. uppfyller samtliga kompetenskrav i målbeskrivningen.

Meriter från forskarutbildning kan tillgodoräknas i specialiseringstjänstgöringen. Om sökande har en svensk doktorexamen kan han eller hon tillgodoräkna 6 månader av tiden för sin ST under förutsättning att kompetenskraven i målbeskrivningen är uppfyllda. Detta gäller även för en utländsk doktorexamen som av ett svenskt universitet, en svensk högskola eller Universitets- och högskolerådet (tidigare Högskoleverket) har bedömts motsvara en svensk doktorexamen.

Så fyller du i ansökan

En ansökan enligt SOSFS 2015:8 ska alltid göras på de SOSFS-intyg som tillhör den författningen. Följande ansöknings- och intygsblanketter hittar du på Socialstyrelsens hemsida.

I målbeskrivningen för din specialitet framgår vilka intyg du behöver redovisa. Av målbeskrivningens ruta för uppföljning framgår ifall en viss utbildningsaktivitet gällande ett visst delmål ska redovisas i ansökan. Är uppföljningsrutan ifylld betyder det att intyg ska bifogas ansökan för att redovisa den utbildningsaktiviteten.

Observera att Socialstyrelsens intyg ska skickas in i original. Andra intyg som du bifogar till ansökan ska skickas in som vidimerade kopior, t ex utländska diplom. Att kopian är vidimerad innebär att en annan person än du själv, till exempel en vän eller släkting, intygar att kopian överensstämmer med originalet. Personen ska direkt på kopian skriva sin namnunderskrift, ett namnförtydligande samt adress eller telefonnummer.

Alla dokument på andra språk än svenska, danska och norska ska översättas från originalspråket till svenska eller engelska. Kammarkollegiet har ett register över auktoriserade översättare. Socialstyrelsen godkänner inte översättningar av tolkar.

ANSÖKAN om bevis om specialistkompetens

Här anger du vilken specialistkompetens som ansökan gäller, personuppgifter, kontaktuppgifter, arbetsplats och datum för läkarexamen. Här fyller du även i om du tidigare fått svensk eller utländsk legitimation eller bevis om specialistkompetens.

I tjänsteförteckningen är det viktigt att tjänstgöringstiden för din ST tydligt framgår. Semester och jourkompensationer får tillgodoräknas i tjänstgöringen. Föräldraledighet får inte tillgodoräknas.

Om du vill tillgodoräkna dig tid från tidigare specialiseringstjänstgöring ska det framgå av tjänsteförteckningen. I ansökan anger du både den specialiseringstjänstgöring som du vill tillgodoräkna dig och den tjänstgöring som genomförts under den nuvarande specialiseringstjänstgöringen. Det ska framgå tydligt att din ST har bestått av minst 7,5 års klinisk tjänstgöring som läkare under handledning. Detta redovisas i tjänsteförteckningen. Se exempel nedan.

Om du vill tillgodoräkna dig tid från tidigare tjänstgöring ska det framgå av tjänsteförteckningen. I ansökan anger du både den tjänstgöring som du vill tillgodoräkna dig och den tjänstgöring som genomförts under den nuvarande specialiseringstjänstgöringen. Det ska framgå tydligt att din ST har bestått av minst 60 månaders klinisk tjänstgöring som läkare under handledning.

INTYG om uppnådd specialistkompetens

Fyll i den specialitet som ansökan avser och sökandes namn och personnummer.

Den huvudansvariga handledaren och verksamhetschefen ska skriva under intyget. Handledaren ska vara specialistkompetent inom avsedd specialitet. Om verksamhetschefen inte är specialist inom avsedd specialitet ska han eller hon delegera till en person som har specialistkompetens i avsedd specialitet men det kan inte delegeras till den huvudansvariga handledaren. Vid sådan delegering ska intyget skrivas på av tre personer: verksamhetschefen, den verksamhetschefen delegerat till samt den huvudansvariga handledaren.

Verksamhetschefen och den huvudansvariga handledaren ska intyga uppnådd specialistkompetens efter samråd med studierektor. Studierektorns namn och tjänsteställe ska anges på intyget men studierektor behöver inte själv skriva under intyget.

INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav – klinisk tjänstgöring under handledning

All tjänstgöring som du vill tillgodoräkna dig för delmålsuppfyllnad ska redovisas på Socialstyrelsens intyg om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav för klinisk tjänstgöring under handledning.

Fyll i den specialitet som ansökan avser, tjänstgöringsställe och period för den kliniska tjänstgöringen, samt en beskrivning av den kliniska tjänstgöringen. Ansvarig handledare för aktuell tjänstgöring fyller i vilket eller vilka delmål i målbeskrivningen som intyget avser och skriver under intyget.

Handledaren för den aktuella tjänstgöringen ska ha relevant specialistkompetens och ska ha gått handledarutbildning.

Utländsk tjänstgöring ska redovisas både på Socialstyrelsens tjänstgöringsintyg samt på ett intyg från verksamhetschefen eller motsvarande i tjänstgöringslandet. Din huvudansvarige handledare ska då skriva på Socialstyrelsens intyg samt ange vilket eller vilka delmål i målbeskrivningen som tjänstgöringen avser. Till Socialstyrelsens tjänstgöringsintyg ska du bifoga en vidimerad kopia av det intyg eller diplom som du fick från den utländska tjänstgöringen. Intyget ska innehålla en beskrivning av tjänstgöringens innehåll och omfattning och det ska av intyget framgå att tjänstgöringen har skett under handledning.

INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav – Auskultation

Fyll i den specialitet som ansökan avser, tjänstgöringsställe, period för auskultationen och en beskrivning av auskultationen. Ansvarig handledare för aktuell auskultation fyller i vilket eller vilka delmål i målbeskrivningen som intyget avser. Observera att utbildningsaktiviteten auskultation endast kan tillgodoräknas i avsett delmål när uppföljningsrutan är ifylld för auskultation.

INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav – Kurs

Alla kurser som du vill tillgodoräkna dig i din specialiseringstjänstgöring ska redovisas på Socialstyrelsens intyg om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav för kurs.

Fyll i den specialitet som ansökan avser, kursens ämne, kursledarens namn, perioden för kursen och beskrivning av kursens innehåll. Kursledaren eller handledare fyller i vilket eller vilka delmål i målbeskrivningen som intyget avser och skriver under intyget.

Om du som ST-läkare har läst en utländsk kurs ska det redovisas både på Socialstyrelsens kursintyg samt genom det utländska kursintyget. Din huvudansvarige handledare ska då skriva på Socialstyrelsens intyg samt ange vilket eller vilka delmål i målbeskrivningen som kursen avser. Till Socialstyrelsens kursintyg ska du bifoga en vidimerad kopia av det kursintyg eller diplom som du fick från den utländska kursen.

INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav – Självständigt skriftligt arbete enligt vetenskapliga principer

Fyll i den specialitet som ansökan avser, ämnet i rubrikform och en kort beskrivning av arbetet. Det är viktigt att arbetets innehåll och utformning tydligt framgår av intyget. Om du har skrivit arbetet tillsammans med en annan kollega så bör även din egen arbetsinsats i arbetet förtydligas.

Socialstyrelsen har inte några specifika krav på ämnet för arbetet och ställer heller inga krav på omfattningen av arbetet. Det skriftliga individuella arbetet bör ha en grundläggande vetenskaplig form men utöver detta är det i första hand upp till handledare och verksamhetschef att avgöra vad som krävs för att uppnå aktuellt delmål. Arbeten skrivna innan ST kan redovisas förutsatt att verksamhetschef och handledare godkänner arbetet.

Det finns inget krav på att man ska skicka in det skriftliga arbetet eller delar av det tillsammans med ansökan. Däremot kan medicinskt sakkunnig alternativt extern bedömare vilja ta del av materialet och i dessa fall kommer du meddelas detta av den utredare som är ansvarig för ditt ärende. Det är inget som hindrar att du bifogar ett abstract eller en sammanfattning till ansökan.

Det är handledaren för det skriftliga arbetet som fyller i och skriver under Socialstyrelsens intyg om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav för självständigt skriftligt arbete enligt vetenskapliga principer. Handledaren ska inneha specialistkompetens inom det område som arbetet avser samt ha genomgått handledarutbildning. Observera att föreskriften inte ställer krav på att handledaren för det skriftliga arbetet måste ha någon särskild vetenskaplig examen.

INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav – Kvalitets- och utvecklingsarbete

Fyll i den specialitet som ansökan avser, ämnet i rubrikform och en kort beskrivning av arbetet.

Socialstyrelsen har inte några specifika krav på ämnet för arbetet och ställer heller inga krav på omfattningen av arbetet.

Det är handledaren för kvalitets- och utvecklingsarbetet som fyller i och skriver under Socialstyrelsens intyg om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav för kvalitets- och utvecklingsarbete. Handledaren ska inneha specialistkompetens inom det område som arbetet avser samt ha genomgått handledarutbildning.

INTYG om uppfyllda kompetenskrav för specialistläkare från tredjeland (bilaga 8a)

Under specialiseringstjänstgöringen i Sverige ska verksamhetschef och handledare kontrollera att tredjelandspecialistens kompetens motsvarar den kompetens som krävs för specialistkompetensbevis i Sverige. Detta ska intygas på Socialstyrelsens intyg om uppfyllda kompetenskrav för specialistläkare från tredjeland. Intyget ska innehålla en detaljerad beskrivning över hur handledare och verksamhetschef kontrollerat att aktuella delmål är uppfyllda. Denna kontroll gäller både den reella och formella kompetensen och det är inte tillräckligt att hänvisa till den utländska tjänstgöringen eller den utländska specialiseringstjänstgöringen.

Fyll i den specialitet som ansökan avser, tjänstgöringsställe eller tjänstgöringsställen och period för respektive tjänstgöring. Verksamhetschef och huvudansvarig handledare ska sedan beskriva på vilket sätt det kontrollerats att samtliga kompetenskrav i delmålet eller delmålen är uppfyllda. Specificera exempelvis genom att ange metoder för bedömningen. Intyget kan avse

ett eller flera delmål och i så fall ska en detaljerad beskrivning göras separat för vart och ett av de delmål som intyget avser.

Den huvudansvariga handledaren och verksamhetschefen ska skriva under intyget. Handledaren ska vara specialistkompetent inom avsedd specialitet. Om verksamhetschefen inte är specialist inom avsedd specialitet ska han eller hon delegera till en person som har specialistkompetens i avsedd specialitet men det kan inte delegeras till den huvudansvariga handledaren. Vid sådan delegering ska intyget skrivas på av tre personer: verksamhetschefen, den verksamhetschefen delegerat till samt den huvudansvariga handledaren.

Observera att de utbildningsaktiviteter som kompletterats under specialiseringsstjänstgöringen i Sverige alltid ska redovisas på Socialstyrelsens intyg för respektive utbildningsaktivitet.

INTYG om uppfyllda kompetenskrav för specialistläkare från tredjeland – Uppnådd specialistkompetens (bilaga 8b)

Detta intyg motsvarar intyg om uppnådd specialistkompetens (bilaga 2).

Den huvudansvariga handledaren och verksamhetschefen ska skriva under intyget. Handledaren ska vara specialistkompetent inom avsedd specialitet. Om verksamhetschefen inte är specialist inom avsedd specialitet ska han eller hon delegera till en person som har specialistkompetens i avsedd specialitet men det kan inte delegeras till den huvudansvariga handledaren. Vid sådan delegering ska intyget skrivas på av tre personer: verksamhetschefen, den verksamhetschefen delegerat till samt den huvudansvariga handledaren.

Verksamhetschef och huvudansvarig handledare ska intyga uppnådd specialistkompetens efter samråd med studierektor. Studierektorns namn och tjänsteställe ska anges på intyget men studierektor behöver inte själv skriva under intyget.

Ansvariga personer enligt föreskriften

Vårdgivaren ska ansvara för att det i sådan verksamhet som tar emot läkare för specialiseringstjänstgöring finns de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet. Detta ska säkerställas genom systematisk granskning och utvärdering av verksamheten. Vårdgivaren bör se till att studierektorerna har relevant specialistkompetens. Vårdgivaren ansvarar för att det finns tillgång till:

- en studierektor,
- handledare som motsvarar behovet av handledning, och
- medarbetare som kan ge nödvändiga instruktioner om verksamhetsspecifika tekniker och tillvägagångssätt.

Studierektorn bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare. Denna deltar i arbetet med att ta fram, följa upp och revidera ST-läkarnas individuella utbildningsprogram och en arbetsuppgift bör vara att utarbeta introduktionsprogram för ST-läkarna. Studiirektorn bör även ta del av den kontinuerliga bedömning som görs av ST-läkarens kompetensutveckling och deltar i samråd vid intygande av uppnådd specialistkompetens (bilaga 2 eller 8b).

Verksamhetschefen vid det tjänstgöringsställe där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring ska ansvara för att:

- det individuella utbildningsprogrammet tas fram, regelbundet följs upp och vid behov revideras i samråd med studierektor, handledare och ST-läkaren,
- en huvudansvarig handledare utses till ST-läkaren, och
- den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Verksamhetschefen bör hålla regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkaren.

Huvudansvarig handledare ska ha specialistkompetens i den specialitet som ST-läkaren avser att uppnå och ska ha genomgått handledarutbildning. Den huvudansvarige handledaren bör tjänstgöra där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.

Handledaren ska kontinuerligt stödja, vägleda samt bedöma ST-läkaren avseende dennes professionella utveckling med målbeskrivningen som utgångspunkt. Handledningen bör planeras in i ordinarie tjänstgöringsscheman.

För varje utbildningsperiod ska ST-läkaren ha tillgång till en handledare som ska ha relevant specialistkompetens och ska ha genomgått handledarutbildning. Detta kan vara huvudhandledaren eller en aktuell handledare.

Frågor

Har du frågor gällande din ansökan kan du ringa 075-247 30 00 under utredarnas telefontid som är tisdagar och torsdagar kl. 9–11. Du kan även kontakta Socialstyrelsens upplysningstjänst. De kan svara på de flesta av dina frågor om ansökningsprocessen. Upplysningstjänst har telefontid måndagar klockan 13.00–15.00 och tisdag–fredag klockan 9–11.

På Socialstyrelsens hemsida under frågor och svar finns ytterligare information om specialiseringstjänstgöringen.

Kontrollera att du har en uppdaterad version av lathunden. Materialet finns på Socialstyrelsens hemsida. Denna version uppdaterades 2016-03-22.